

ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ ਆਦਿ.
ਬਨਾਮ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਘ ਕੱਛੇਤਰਾ ਸਮਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ ਆਦਿ.
ਮਾਰਚ 24, 1995
[ਪੀ.ਬੀ. ਸਾਵੰਤ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ., ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਅਨੁਚਛੇਦ 40 ਅਤੇ 243 (ਗ)—ਪਿੰਡ—ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ—ਰਾਜਪਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਬਾਦ ਪਿੰਡ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਐਲਾਨ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਅਨੁਚਛੇਦ 243(ਗ)—ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947—ਧਾਰਾ 2(ਟ)—ਪਿੰਡ—ਮਾਲਿਆ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ —ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ —ਕੀ ਧਾਰਾ 2(ਟ) ਅਨੁਚਛੇਦ 243(ਗ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ—ਫੈਸਲਾ, ਨਹੀਂ—ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ—ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਆਦੇਸ਼—ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਹਨ—ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਤੀ 9-5-1994 ਅਤੇ 4-8-1994—ਕਾਨੂੰਨੀਅਤਾ ਦਾ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਅਨੁਚਛੇਦ 243(ਬ)—ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947—ਧਾਰਾ 2(ਗ)—ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ—ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ—ਕੀ ਧਾਰਾ 2(ਗ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ—ਫੈਸਲਾ, ਨਹੀਂ।

ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947—ਧਾਰਾ 3—ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ—ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਛਾਣ ਖੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—ਫੈਸਲਾ, ਨਹੀਂ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਅਨੁਚਛੇਦ 243(ਈ)—ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947—ਧਾਰਾ 2(11) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ—ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ—ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਰਚਨਾ—ਕੀ ਧਾਰਾ 2(11) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਅਨੁਚਛੇਦ 243(ਈ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹਨ—ਫੈਸਲਾ, ਨਹੀਂ—ਅਨੁਚਛੇਦ 243(ਈ) ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਅਨੁਚਛੇਦ 243-ਡ, 243-ਕ—ਚੋਣ ਮਾਮਲੇ—ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਰੋਕ—ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਆਰੰਭਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀਮਾਕਛ ਅਤੇ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ—ਚੁਣੌਤੀ—ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ—ਫੈਸਲਾ, ਨਹੀਂ—ਚੋਣ ਆਦਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਅਨੁਚਛੇਦ 243(ਗ), 154(1) ਅਤੇ 163—ਯੂ.ਪੀ.

ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947—ਧਾਰਾ 96-ਏ—ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਵ—ਕੀ ਸੈਕ. 96-ਏ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਫੈਸਲਾ, ਨਹੀਂ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ— ਅਨੁਛੇਦ 14—ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947—ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ—ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ—ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਤਰਾਜ ਸੁਣਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ—ਸਥਾਨਕ ਸਮਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚਬਦਲਾਅ ਨਾਲ civil ਪਰਿਣਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ—ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ—ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਅਨੁਪਾਲਨਾ।

ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947—ਨਿਆਇਕ ਪੰਚਾਇਤਾਂ—ਦਾ ਆਯੋਜਨ—ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ—ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ—ਫੈਸਲਾ, ਨਹੀਂ।

24.4.1993 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਤਿਹਤਰਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜੋ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 40 ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਧ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947 ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1994 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ। ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਨਵੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 29.9.1994 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ। ਰਿੱਟ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਅਵੈਧ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(ਟੀ) ਅਧੀਨ 'ਪਿੰਡ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, 2(ਗ) ਅਧੀਨ 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਅਤੇ 2(11) ਆਰ/ਡਬਲਿਊ ਐਸ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ 'ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ), 243(ਬੀ), ਅਤੇ 243(ਈ) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 243-ਸੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਕਲਪ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਸੋਂ ਵਜੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ; ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਵਾਂ, ਚੋਣੀਨੀਅਤਾ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਬਾਰੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਰੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਸਥਾਪਨਾ ਅਧੀਨ 3' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ : 1.1. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ 'ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ' ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243(g) 'ਪਿੰਡ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਉਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਭਾਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਪਿੰਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੁਰਾਣੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣਯੋਗ ਵਾਸਸਥਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਜੇ ਪਿੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਪਿੰਡ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਨਾ ਵਾਲੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ।

1.2 ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਤਮ-ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਮਰ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਆਬਾਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ ਹਰ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਉਬਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਪੂਰਵਗ੍ਰਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਵਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ, ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਬੇੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਟੀਚਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਾਲਾ ਮੋਰਚਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਾਤ ਪਾਤ, ਵਰਗ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਯੁੱਗ-ਪੁਰਾਣੀਆਂ, ਸਵੈ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ। ਅਨੁਛੇਦ 40 ਨਾ ਸਿਰਫ਼ "ਪਿੰਡ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੰਟੇਜ ਸੰਕਲਪ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

1.3. ਜੇਕਰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਛਾਣਾਂ, ਚੌਵੀਨਵਾਦ, ਵੰਡਣਯੋਗ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘਾਹ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਪਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕਾਈ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਏਜੰਡੇ ਤੇ ਆਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅੱਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਲਕਸ਼ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮਨੁੱਖਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਖੂਨਅਤੇ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੀਮਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਜੇਤੂ ਅਵਰੋਧ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਦੇ ਕਦੇ, ਛੋਟੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਵਧੇਰੇ ਦਬਦਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਰ ਗਹਿਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਕਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਵਾਹਰਿਕ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਵਧੀ ਹੈ ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਵਧਦੇ ਦਬਾਅ ਨਾਲ, ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਿੰਡ ਲਗਭਗ ਉਜਾੜ ਹਨ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਜੇਬਾਂ ਵਜੋਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰੇ ਹਨ, ਧੰਨਵਾਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮਾਮੂਲੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜਤਾ ਲਈ। ਹੋਰ ਵੀ, ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਓਵਰਹੈੱਡ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ, 1,20,000 ਪਿੰਡ ਹਨ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਵਾਇਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 74,000 ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਸਨ ਜੋ ਹੁਣ 55,000 ਤੱਕ ਘਟ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਵੀਆਂ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 11-ਐਫ(1) ਨੇ ਗੈਰ-ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਹਰ 1000 ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਹਰ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰੇਡੀਅਸ-ਦੂਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਨਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਕੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

1.4 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ) ਪਿੰਡ ਨੂੰ "ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗਰੁੱਪ ਆਫ ਪਿੰਡ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਕਿਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਬਸਤੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਬਸਤੀਆਂ ਵੀ ਜੋ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡ" ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਜਦੋਂ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ) ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ) ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਪਾਲ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਸਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਨਾ ਸਿਰਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ।

1.5 ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਬਾਦ ਪਿੰਡ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡ ਸਮੇਤ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੀ।

2.1 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 243 ਜੀ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਐਕਟ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 163 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਬਸਟੈਂਸ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ, ਗੈਰ-ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜਪਾਲ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕੈਬਿਨੇਟ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, [1974] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 831, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.2 ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 243 ਜੀ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 166(3) ਅਧੀਨ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਖੁਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਜ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 2 ਟੀ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣਾ, ਅਨੁਛੇਦ 243 ਜੀ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੋਰ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1873 ਦੀ

ਧਾਰਾ 3(60) ਸੀ 'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ' ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਟੀ ਅਨੁਛੇਦ 243(g) ਦੇ 'ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਸੀ।

2.3 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੋਚ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਸ ਜਾਂ ਆਮ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ 'ਪਬਲਿਕ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ' ਦੁਆਰਾ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਗਜ਼ਟਿਡ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ, ਅਧਿਨਿਯਮ, ਹੁਕਮ, ਬਾਈ-ਲਾ, ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਅਤੇ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 13(3)(ਅ) ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੇ ਧਾਰਾ 3(29) ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ, ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 166 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 154 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 163 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਆਰਟੀਕਲ 166 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 'ਗਵਰਨਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਜੋ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਮਦਦ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਹਨ।

2.4 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 9ਵੀਂ ਮਈ 1994 ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 96-ਏ ਅਧੀਨ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ, ਯੂ.ਪੀ., ਲਖਨਊ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਸੌਂਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 4 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸੀ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਲਈ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ 9ਵੀਂ ਮਈ, 1994 ਦੀ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 4 ਅਗਸਤ, 1994 ਦੀ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਟੀ) ਦਾ ਜਿਕਰ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਜਿਕਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਟੀ), 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਟੀ) ਸਿਰਫ 'ਪਿੰਡ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰੈਵਿਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਜਾਂ ਆਮ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਗੋਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਹੀ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 ਟੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਨਜ਼ਰੀਆ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ

ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੋ 4 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਟੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਲ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਲੀਆ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਲਈ, 9 ਮਈ, 1994 ਅਤੇ 4 ਅਗਸਤ, 1994 ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੱਤਾ ਸੌਂਪਣ, ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 2 ਟੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸਦੇ ਕਾਲਮ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੁਕਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਦੋਵੇਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

2.5 ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਟੀ) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਜੋ ਕਿ 'ਪਿੰਡ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜੋ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ, ਉਹ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੈ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਨੂੰ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1994 ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਗ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਹੈ।

3. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 (ਬੀ) 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਨੂੰ "ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੋਣ ਰੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਜੀ) 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਨੂੰ "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੋਣ ਰੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਜੀ) ਵਿੱਚ 'ਸਥਾਪਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਵਿੱਚ ਐਸੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਸਥਾਪਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿਵਾਏ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਚੋਣਕਾਰ ਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਚੋਣਕਾਰ। ਜਿਸ ਪਲ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੋਣਕਾਰ ਆਪੋ-ਆਪ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੋਣਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਨਾ ਕਹਿਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਹਿਣਾ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਣਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ 'ਸਥਾਪਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਚੋਣਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਧਾਰਾ 2(ਜੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 243 (ਬੀ) ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਲਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤਿਰਿਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

4. ਜਦੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਵੱਖਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

5.1 ਅਨੁਛੇਦ 243(ਬੀ) 'ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ' ਨੂੰ "ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ" ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 243-ਸੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਬਣਾਏ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਨੁਚਛੇਦ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਕੋ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ, ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਹਲਕੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦੋ ਮਾਪਦੰਡ ਉਲੰਘਣ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਨੇ ਕਿਹੇ ਗਏ ਅਨੁਚਛੇਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 1000 ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥਨ ਦੇਵੇਗਾ; (ii) ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਲੇਟ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ (iii) ਪਹਾੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਬਾਦੀ 1000 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਅਨੁਛੇਦ 243(ਬੀ) 'ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ' ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਖੇਤਰ ਵੀ ਉਸ ਅਨੁਚਛੇਦ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਧਾਰਾ 2(11) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਅਨੁਛੇਦ 243(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਦੋਂ ਖੇਤਰ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਮੇਤ ਹਮਲੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, 1000 ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾਬੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5.2 ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੈ ਕਰੇ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾਬੱਧੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੈ ਕਰੇ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾਬੱਧੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ।

ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1961] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 537, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6. ਨਾ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀਮਾਬੱਧੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾਬੱਧੀ ਅਤੇ

ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਸੀਮਾਬੱਧੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਚੁਣੌਤੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਚੋਣ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਮੇਘਰਾਜ ਕੋਠਾਰੀ ਬਨਾਮ ਸੀਮਾਬੱਧੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1967] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 400, ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

7. ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ, ਗਵਰਨਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 154(1) ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 163 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 243 (ਜੀ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਗਵਰਨਰ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 96-ਏ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 9 ਮਈ, 1994 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 96-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਅਧੀਨ 'ਪਿੰਡਾ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

8. ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਸੀਮਾਂਕਣ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ 31 ਅਗਸਤ, 1994 ਦੀ ਚੋਣ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬੀ-ਲਿਖਤ ਯਾਚੀਕਾਰਕਤਾ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 31 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਵੈਧਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ। ਐਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨਾਗਰਿਕ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਪਰਿਣਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਮਾਮਲੇ ਤੁਰੰਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਅਰਥਾਤ, ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਾਖਾਪਟਨਮ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਕੰਦਰੇਗੁਲਾ ਨੁਕਰਾਜੂ & ਹੋਰ, [1976] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 545; ਐਸ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਜਗਮੋਹਨ & ਹੋਰ, [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 379; ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ & ਹੋਰ, [1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 510, ਸੁੰਦਰਜਾਸ ਕਨਿਆਲਾਲ ਭਟੀਜਾ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਥਾਣੇ, [1990] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 396 ਅਤੇ ਐਟਲਸ ਸਾਈਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ., [1993] ਸਪਲੈਮਟਰੀ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 278 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9. ਨਿਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੋਧੇ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਿਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 39ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3771-78 ਦੇ 1995 ਆਦਿ ਆਦਿ।

2.12.94 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੀ.ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ

26812, 29984, 30003, 31248, 31069, 30989, 31048 ਅਤੇ 29682 ਦੇ 1994।

ਅਸ਼ੋਕ ਐਚ. ਦੇਸਾਈ, ਆਰ.ਐਨ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਗੋਪਾਲ ਸੁਬਰਮਣਿਅਮ, ਜੀ.ਐਲ. ਸੰਘੀ, ਪੀ.ਪੀ. ਰਾਓ, ਦੁਸ਼ਿਆਂਤ ਦਾਏ, ਆਰ.ਬੀ. ਮਿਸਰਾ, ਪੀ. ਸਿਸੋਦੀਆ, ਮੈਸਰਜ਼. ਨਲਿਨ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਸੁਕਲਾ, ਐਸ.ਐਮ.ਏ. ਨਾਜ਼ਾਨੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਵਰਮਾ, ਅਸੀਮ ਮਹਿਰੇਤਰਾ, ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਵਿਜੈ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ, ਏ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ, ਪੀ.ਐਚ. ਪਾਰੇਖ, ਗੁੱਡਵਿਲ ਇੰਦੀਵਰ, ਮਿਸ ਬੀ.ਕੇ. ਬਰਾਰ, ਜੈ.ਐਮ. ਸ਼ਰਮਾ, ਏ.ਐਨ. ਬਰਦੀਆਰ, ਅਸ਼ੋਕ ਗੁਰਨਾਨੀ, ਮੈਸਰਜ਼. ਇੰਦੂ ਗੁਰਨਾਨੀ, ਅਰੁਣ ਕੇ. ਸਿਨਹਾ, ਐਮ.ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਏ. ਸ਼ਰਨ, ਅਭਾ ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, .ਪੀ.ਕੇ. ਬਾਜਾਜ, ਆਈ.ਬੀ. ਗੌਰ, ਦਿਲੀਪ ਟੰਡਨ, ਆਰ.ਐਨ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸਾਵੰਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਗ੍ਰਾਂਟਡ।

ਸੰਵਿਧਾਨ [ਤਿਹਤਰਵਾਂ ਸੇਧ] ਐਕਟ, 1992 24ਵੇਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1993 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਅਰਥਾਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 40 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੇਧ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਉੱਤੇ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੇਧ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947 [ਇਸਨੂੰ ਅਗੇ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ] ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ [ਸੇਧ] ਐਕਟ, 1994 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜੋ 22ਵੇਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1994 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 22ਵੇਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1994 ਅਤੇ 31ਵੇਂ ਅਗਸਤ, 1994 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2ਜੀ ਅਤੇ 5ਵੀਂ ਅਗਸਤ, 1994 ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਸੋਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 23ਵੇਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1993 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 23ਵੇਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 1995 ਤੱਕ ਜਾਂ ਨਵੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਨਵੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 31ਵੇਂ ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 29ਵੇਂ ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ 1 ਤੋਂ 9 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸੀਮਾ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੇਧ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀਤਾਵਾਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਸੁਣਿਆ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, 9 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 19 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਤੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ, ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਮੇਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। 24 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 31 ਅਗਸਤ, 1994 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 26 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸਮੇਤ, 31 ਦਸੰਬਰ, 1994 ਤੱਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨਾਲ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ 12 ਨਵੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 26 ਨਵੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 3 ਦਸੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਦਸੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਅਧੀਨ 'ਪਿੰਡ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਧਾਰਾ 2(ਗ) ਅਧੀਨ 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(11) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ 'ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 243(ਗ),

243(ਐਚ) ਅਤੇ 243(ਈ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਲੇਖ 243-ਸੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ: (i) ਕਿ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਕਲਪ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਸੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, (ii) ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ, (iii) ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ (iv) ਹੋਰ ਵੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ, ਚੋਵੀਨੀਅਤ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਚੋਣ ਰੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ "ਸਥਾਪਨਾ" ਲਈ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧਿਆਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਵਿੱਚ 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਹੋਰ ਖੋਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਿਲਾਫ ਹਨ ਬਜਾਏ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਪਯੋਗੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

2. ਅਨੁਛੇਦ 40 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 73ਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"40. ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ। - ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਜੋ ਉਹ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਨੁਚਛੇਦ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰੀ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ, ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਹਾਈਰਾਰਕੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਦੇ ਆਧਾਰਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ (ਅ) ਉਹ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਹੋਣ, (ਬੀ) ਉਹ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਚੋਣਵੀਂ ਅਪਰੋਕਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਹੋਵੇਗਾ; (ਸੀ) ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਸਮੇਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਹਿਣ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ (ਡੀ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਕਤ ਅਨੁਚਛੇਦ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

3. ਹੁਣ ਅਸੀਂ 73ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ IX ਜੋ ਕਿ ਲੇਖ 243 ਤੋਂ 243 ਓ ਤੱਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲੇਖ 243 (ਗ) 'ਪਿੰਡ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਭਾਗ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਮਨੁੱਖਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਛਾਣਯੋਗ ਵਾਸਸਥਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਪਿੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਜੇ ਪਿੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਿੰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ।

4. ਲੇਖ 243 (ਬੀ) 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਚੋਣ ਰੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਪੰਚਾਇਤ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ। ਲੇਖ 243 (ਡੀ) 'ਪੰਚਾਇਤ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਵੇ) ਆਤਮ-ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੇਖ 243-ਬੀ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪੰਚਾਇਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਆਤਮ-ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਸ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਪਿੰਡੀ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 'ਪੰਚਾਇਤ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਸਥਾ ਆਤਮ-ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ, ਮਧਿਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 243) ਈ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਪਿੰਡ, ਮਧਿਮ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਨੁਚਛੇਦ 243() ਸੀ ਅਨੁਸਾਰ "ਮਧਿਮ ਪੱਧਰ" ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪੱਧਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ, 'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ' ਅਨੁਚਛੇਦ 243) ਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਮਧਿਮ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਹੇ ਭਾਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅਨੁਚਛੇਦ 243 ਏਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣ ਜਨਤਾ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 243- ਬੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ, ਮਧਿਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਹੇ ਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 20 ਲੱਖ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਮਧਿਮ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨੁਚਛੇਦ 243- ਸੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ 'ਤੇ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਨੁਪਾਤ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਹਲਕੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਅਨੁਪਾਤ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਰਾਹੀਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਦੀ ਗਠਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ

ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਗਠਿਤ ਹਨ, ਵਿਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਛੇਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪੱਧਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਨੁਚਛੇਦ 243-ਡੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 243 ਡੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 243- ਈ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 243- ਐਫ਼ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 243- ਜੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ। ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਹਸਤਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ (ਅ) ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ; ਅਤੇ (ਬ) ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਗਿਆਰਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 29 ਮਾਮਲੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਗਿਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਇਕਾਈ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਨ : [1] ਛੋਟੀ ਸਿੰਚਾਈ, ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਵਿਕਾਸ, [2] ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਨਿਕੀ ਜੰਗਲਾਤ, [3] ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਉਦਯੋਗ, [4] ਖਾਦੀ, ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਤੇ ਕਾਟੇਜ ਉਦਯੋਗ, [5] ਪੇਂਡੂ ਰਿਹਾਇਸ਼, [6] ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲੀ, ਪੁਲ, ਬੋਤੀਆਂ, ਜਲ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਕਾਮ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ। - ਸੰਚਾਰ, [7] ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਨ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਤ, [8] ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤ, [9] ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, [10] ਸਿੱਖਿਆ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਸਮੇਤ, [11] ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵੇਕੇਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖਿਆ, [12] ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਮੇਲੇ, [13] ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, [14] ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ [15] ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ [16]] ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ।

ਲੇਖ 243- ਐੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀਆਂ, ਟੋਲਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ, ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਫੰਡ ਤੋਂ ਅਨੁਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖ 243- ਆਈ , ਹੇਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਲੇਖ 243- ਜੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਰਖ-ਰਖਾਵ ਅਤੇ ਆਡਿਟਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖ 243- ਕੇ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ, ਨਿਗਰਾਨੀ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਸੂਚੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਲੇਖ 243- ਓ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾਂਕਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ, ਜੋ ਲੇਖ 243- ਕੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੈ।

5. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਰਾਜ ਐਕਟ, ਅਰਥਾਤ, ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947, ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਲੇਖ 243 ਤੋਂ ਲੇਖ 243-ਓ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੋਣ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮੂਹ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 ਐੱਚ ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਐੱਚ.ਐੱਚ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੇਖ 243 ਆਈ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2] ਐੱਚ.ਐੱਚ.ਬੀ 'ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਪੰਚਾਇਤ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੱਧਮ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧ [6] ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ ਜਦਕਿ 'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ' ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧ [11] ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਕੇ.ਕੇ 'ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 243- ਕੇਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ'ਪਿੰਡ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜੋ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਥਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 5-ਏ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹਲਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਧਾਰਾ 9 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਦੇਖਰੇਖ, ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਦਲਾਅ, ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਚੋਣ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ [11] ਦੇ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1950 ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9-ਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਲਈ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫਤਰ ਲਈ ਚੋਣ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਧਾਰਕ ਬਣਨ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 11 ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ [3] ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ, ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਿਆਨ, ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਆਡਿਟ ਨੋਟ ਅਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ, [ਬੀ] ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰਿਪੋਰਟ; [ਸੀ] ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ

ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਦੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, [ਡੀ] ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਅਤੇ [ਈ] ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਪ-ਖੰਡ [5] ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੂੰ [ਈ] ਸਮੁਦਾਇਕ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਮੋਬਾਈਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ; [ਬੀ] ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ; ਅਤੇ [ਸੀ] ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 11-ਏ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਆਰਕਸ਼ਣ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11-ਬੀ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਤਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ। ਧਾਰਾ 11-ਸੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨਾਲ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜੋ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1000 ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਾਮ ਦੇ ਨਾਲ। ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੈਮਲੇਟ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਰਾਜ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ 1000 ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 1000 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ [2] ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਆਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ।

ਧਾਰਾ 12 ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 12[1](ਸੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ [ii] ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਨੌ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, [iii] ਜਿੱਥੇ ਆਬਾਦੀ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਗਿਆਰਾਂ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, [iiii] ਜਦੋਂ ਆਬਾਦੀ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਤੇਰਾਂ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ; ਅਤੇ [iv] ਜਦੋਂ ਆਬਾਦੀ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਪੰਦਰਾਂ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 12[1](ਸੀ) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11- ਐਫ [1] ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪੈਮਾਨਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਨੌ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੀ ਪੰਚਾਇਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ 1000 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਹਲਕੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਉਪ-ਭਾਗ [5](ਅ) ਅਧੀਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1/3 ਸੀਟਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1/3 ਸੀਟਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਚੋਣ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਸ, ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 12-ਬੀਬੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 12-ਆਈ ਨਾਗਰਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ

ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ 30 ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਗਿਆਰਵੀਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪੈਟਰਨ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਵਾਧੂ ਫੰਕਸ਼ਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 15ਏ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, [ਅ] ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਜੰਗਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ; [ਬ] ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਵਾਮੀਤਵ ਵਾਲੇ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਚਾਰਾਗਾਹਾਂ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ; [ਸੀ] ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜਸਵ ਦੀ ਇਕੱਠ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ। ਧਾਰਾ 17 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ, ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18 ਸਫ਼ਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19 ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਰਖ-ਰਖਾਵ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਲਈ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ, ਸੜਕ ਜਾਂ ਪੁਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਕਾਇਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਲਈ ਠੇਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਟਾਫ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਹਰੇਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਲਈ ਇੱਕ ਗਾਓ ਫੰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32-ਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਾਲਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 36 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 37 ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

6. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧਿਆਨ 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਵਿੱਚ "ਪਿੰਡ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਦੋ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਲੱਭੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 243[ਜੀ] ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਕਿਹਾ ਅਨੁਚਛੇਦ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਪਿੰਡ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 40 ਅਜਿਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ "ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ" ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

'ਪਿੰਡ' ਨੂੰ ਸਾਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ [1993 ਐਡੀਸ਼ਨ] ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ; ਇੱਕ ਵਸੋਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਹੈਮਲੇਟ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;... ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥਾ ਐਯਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾ ਲੈਕਸੀਕਨ [1987 ਐਡ.] ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪਿੰਡ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - [ਅ] ਇੱਕ ਪਿੰਡ-ਭਾਈਚਾਰਾ; [ਬ] ਪਿੰਡ-ਜ਼ਮੀਨਾਂ; [ਸੀ] ਪਿੰਡ-ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਦੀਆਂ; ਅਤੇ [ਡੀ] ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ। 'ਪਿੰਡ' ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਖੇਤਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਉਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਉਪਨਗਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਅਮੇਰੀਕਾਨਾ [1983 ਐਡ.] [ਵੋਲ. 28] ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਹੈ

"ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟਾ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਆਮ ਸਵੀਕਾਰਿਤ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਹੈਮਲੇਟ [ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਰੂਪ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਸਤੀ ਪਰ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ] ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ

"ਪਿੰਡ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਬਸਤੀ ਦਾ ਟਿਪਿਕਲ ਰੂਪ ਹੈ - ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ [ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਛੱਡ ਕੇ] ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਫੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ... ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਬੂਤ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕੀ ਦੇਸੀ ਆਬਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਉਦਯੋਗ ਕਲਾਸੀਕਲ ਫਿਊਡਲ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਵੀ ਰਿਹਾ."

X X X X X X

"ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਦਿੱਖ ਬਾਰੇ ਵਧਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੇ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਬਸਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰੰਭਿਕ ਪੜਾਅ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਬੂਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਵਿਵਿਧਤਾ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਕੂਲਨਸ਼ੀਲ ਬਦਲਾਅ ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਵਾਇਤੀ ਪਿੰਡ ਦਾ ਉਨਮੁਖੀਕਰਣ ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਘੱਟ ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਸਥਾਨਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਤ ਵਧੇਰੇ।"

ਕਿਉਂਕਿ ਆਕਾਰ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ 'ਪਿੰਡ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿੰਡ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੇ ਨਾਭਿਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਰੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਧਾਰਣ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਬਸਤੀ, ਜਟਿਲ ਅਗਰੇ-ਟਾਊਨ ਅਰਥਚਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੰਤਰ ਅਨੈਪਚਾਰਿਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਐਪਚਾਰਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਢਾਂਚੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਫਾਰ ਈਸਟ ਵਿੱਚ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਬਾਧਿਤ ਹਨ। ਸਾਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਕਈ ਕਸਬੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਬਜਾਏ ਇਮੀਗ੍ਰੈਂਟ ਦੇ। ਇਹ, ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਕਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣਾਂ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਅਨੈਪਚਾਰਿਕਤਾ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਮੋਜੀਨੀਟੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਸਮੋਪੋਲਿਟਨ ਕੇਂਦਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਸਿਦਾਂਤ ਦਾ ਢਹਿ ਜਾਣਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਹੀ ਸਭ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਇਕਾਈ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ੀਕਰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅਣਐਪਚਾਰਿਕ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੰਦਿਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਤਸਾਹਿਤ ਜਾਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਐਪਚਾਰਿਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਹਨ। ਯੂਰਪੀ ਪਿੰਡ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਬਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਫਿਊਡਲ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਤੋਂ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਅਕਸਰ ਅਗਵਾਈ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਜਮੀਨਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ [ਪੰਚਾਇਤ] ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਵਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਪਛਾਣਿਆ ਅਰਿਸਟੋਕ੍ਰੈਸੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੇਨਾਮ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਏਕੀਕਰਣ, ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਤਣਾਅਦੀ ਘਾਟ, ਵੀ ਅਤਿਸ਼ਿਆਤਮਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟਕਰਾਅ ਸੁਲਭ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਚਮਕਦਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ, ਪਿੰਡ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਅ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਅਦਭੁੱਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ-ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਘੁਸਪੈਠਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਛੋਟੇ ਕਸਬੇ, ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿੰਡ, ਲਗਭਗ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜ ਨੇੜਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਖ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਚੀ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀ ਗਤੀ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਘੁਸਪੈਠਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਔਖਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਨੂੰ ਉਹ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਾਂਝੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਘਾਹਲੈਂਡ 'ਤੇ ਚਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹੱਕ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸੀ ਪੇਸ਼ੇ, ਇੱਕ ਨੇੜਲਾ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਂਤਰਿਕ ਸੰਗਠਨ, ਆਂਤਰਿਕ ਵਰਗੀਕਰਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ, ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਮਾਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਕੱਲੀ ਨਹੀਂ।

ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦ ਤੱਕ..... ਸਰ ਹੈਨਰੀ ਮੇਨ (1822-1888), ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵੱਖਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਹ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਕਸਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ, ਸਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਬਜਾਏ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਢਾਂਚਾਗਤ ਦਬਾਅ ਹੇਠ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਢਾਂਚੇ, ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਬਣ ਗਏ, ਜ਼ਮੀਨ ਫਿਰ ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਨ ਨੇ ਰੋਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰੂਸ, ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ [ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ, 1871]

ਮੇਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਕ ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਸਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਰਿਸਥਿਤਿਕ, ਸਮਾਜ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਜਗ੍ਹਾ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਸਵਾਲ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂ ਦੇ ਹਨ ਵਧੀਆ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸਾਨ ਪਿੰਡ ਅੰਦਰੂਨੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਗੁਆਚਣ ਤੱਕ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਲ ਐਂਡੋਗੈਮੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਦੱਸਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਧਾਰਮਿਕਤਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਲੈਕਿਕਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਕਸਰ ਸਥਾਨਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰ-ਉਤਪਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਕਿਸਾਨ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸਾਨ ਪਿੰਡ ਹੁਣ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਅਕਸਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਥਾਨਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ ਰਸਮੀ

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਲਗਾਵ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ, ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਜੇ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤੱਤ ਕੁਝ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਪਛਾਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਸਮੂਹਾਂ, ਖੇਤੀ ਬਸਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ।

7. ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਆਰਥਿਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਾਧਨ, ਢੰਗ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ ਵੀ ਬਦਲਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਕੀ, ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੇ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਵਧੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮਨਵਿਤ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਬਣ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਹੋਰ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਘਾਹ ਦੇ ਮੂਲ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਗਵਰਨਿੰਗ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਟਰਨ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਮਰ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਆਬਾਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ ਹਰ ਮੋਰਚੇ ਤੇ ਉਬਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨਕਾਰੀ ਬਲ ਪ੍ਰਚੁਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨਿਰਕਸ਼ਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਪੂਰਵਗ੍ਰਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਵਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ, ਅਤਾਰਕਿਕ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨਾਲ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਅਤੇ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਤਕਾਲਿਕ ਲੋੜ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਸਲ, ਜਾਤੀ, ਵਰਗ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਬਾਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕਜੁੱਟ ਮੋਰਚਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਜਾਏ ਉਮਰ-ਪੁਰਾਣੇ, ਆਪ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਾਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਅਨੁਛੇਧ 40 ਨਾ ਤਾਂ "ਪਿੰਡ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉਸ ਵਿੰਟੇਜ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ "ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ" ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾਜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੇ ਪਿੰਡ ਸੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਣਨ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡ ਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮਨੋਰੰਜਕ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚੌਵੀਨੀਵਾਦ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ" - ਵਿਚਾਰ ਜੇ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮਹਾਤਮਾਜੀ ਦੇ ਮਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲੜਦੇ ਰਹੇ। ਜੇਕਰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਛਾਣਾਂ, ਚੌਵੀਨੀਵਾਦ, ਵਿਭਾਜਨਕਾਰੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਾਹ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਪਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਖੋਰਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਏਜੰਡੇ ਤੇ ਆਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅੱਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮਕਸਦ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਖੂਨ ਅਤੇ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਵਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੀਮਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਲ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ

ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰੁਕਾਵਟ ਸਾਬਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਸਤੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਯਾ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਨਸਲੀ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਪਛਾਣ ਹੈ, ਇਹ ਪਹਿਚਾਣਾਂ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਅਰਥਾਤ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੰਭਵ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪੂਜਾ; ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ- ਡੀ ਟਿਊਨਿਟੀ; ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਡੂੰਘੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਕਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕ। ਪੁਰਾਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਾਦਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਥਾਈ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਮਹੂਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਰੰਗ-ਰੂਪ ਵੀ ਵਿਗੜਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ 55,000 ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਵੀਂ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਨ। ਧਾਰਾ 11-ਐਫ (1) ਨੇ ਗੈਰ-ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਹਰ 1000 ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਹਰ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰੇਡੀਅਸ-ਦੂਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਕੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ-ਕੋਰਟ ਦੀ ਤਰਕ-ਵਿਤਰਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਰਾਬ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਚੌਢੀਨੀਵਾਦ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੇ ਹਨ [ਪੰਨੇ 16-20]; ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰਾਜਸਵ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ [ਪੰਨੇ 21 ਤੋਂ 25]; ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ [ਪੰਨੇ 26-27]; ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ [ਪੰਨੇ 32-33]; ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ [ਪੰਨੇ 37-38]; ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਐਕਟ 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ [ਪੰਨਾ 40]; ਅਤੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਉ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ [ਪੰਨੇ-59]।

8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 [ਗ] ਪਿੰਡ ਨੂੰ "ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਉਹਨਾਂ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਬਸਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਗਵਰਨਰ ਰਾਜਸਵ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਬਸਤੀਆਂ ਵੀ ਜੋ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਰਾਜਸਵ ਪਿੰਡ" ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 243 [ਗ] ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾ ਸਕਣ ਅਨੁਛੇਦ 243 [g] ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਪਾਲ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਮਾਲੀਆ ਉਮਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਟੀ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਛੇਦ 243 ਜੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਐਲਾਨ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੂ.ਪੀ. ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਸੜਕ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1873 ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਲੇਜ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1892, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਲੇਜ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1892, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਲੇਜ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1920 ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਣਮੋਧਿਆ ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947, ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1922, ਯੂ.ਪੀ. ਸਥਾਨਕ ਦਰਾਂ ਐਕਟ, 1914 ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਯੂ.ਪੀ. ਖੇਤਰੀ ਸਮਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961. ਜੇਕਰ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਪਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਾਲ ਪਿੰਡ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

9. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਇਹ ਐਤਰਾਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 [ਜੀ] ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 163 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ-ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜਪਾਲ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, [1974] 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 831 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸੱਤ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 [1] ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 'ਰਾਜ' ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਾ 154 [1] ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 154[1] ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 166 [1] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 300, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਧਾਰਾ 361 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਨਹੀਂ ਵਰਤਦਾ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 48 ਦੱਸਦਾ ਹੈ:

"ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੋਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਜਾਂ ਐਂਪਚਾਰਿਕ ਮੁਖੀ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਦੇ ਅਮਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਰਥ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਉਸ ਦੀ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦਾਂ 77 [3] ਅਤੇ 166 [3] ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਿਤਵ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ।"

ਸਵਿਕਾਰਿਕ ਰੂਪ ਤੇ, ਅਨੁਛੇਦ 243 [ਜੀ] ਅਧੀਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 166 [3] ਅਧੀਨ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ, ਇਹ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਖੁਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਜ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 2 [ਟੀ] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜੋ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 243 [ਜੀ] ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1873 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 [60] (ਸੀ) 'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ' ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 [ਜੀ] ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਉਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਖਾਸ ਜਾਂ ਆਮ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 243 [ਜੀ] ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ "ਪਬਲਿਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇ"। ਸਵਿਕਾਰਿਓ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਜ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਹੁਕਮ, ਬਾਈ-ਲਾ, ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹਾਈਰਾਰਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 13 [3] [ਏ] ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 3[29] ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ, ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 166 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 154 ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 163 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 166 ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ, 'ਰਾਜਪਾਲ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਕਾਰਜ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 9 ਮਈ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 96-ਏ ਅਧੀਨ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੰਚਾਇਤ

ਰਾਜ, ਯੂ.ਪੀ., ਲਖਨਊ [ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਡਾਇਰੈਕਟਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ] ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 4 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸੀ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ 9 ਮਈ, 1994 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 4 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਦੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ], 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 [ਟੀ] ਸਿਰਫ 'ਪਿੰਡ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਜੋ ਜਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਭਵਤ: ਸਹੀ ਸੱਚ ਨਾਲ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਚੁੱਕੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵਤੰਤਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਨਜ਼ਰੀਆ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਪਿੰਡ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 4 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਗੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਜੋਂ ਅਣਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਲੇਖਿਤ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 9 ਮਈ, 1994 ਅਤੇ 4 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਅਤੇ ਸਿੰਗ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 2 ਟੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸਦੇ ਕਾਲਮ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਅਣਚਿਤ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਨੁਕਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਕਿ ਦੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਜੋ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 243 ਜੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ, ਐਕਟ ਨੂੰ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1994 ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਦੀ

ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ 2 ਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 243 ਜੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵੱਧ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਹੈ।

10. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 243 [ਬੀ] ਵਿੱਚ 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2[ਜੀ] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਸਪੈਂਸ਼ਨ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਲੇਖ 243[ਬੀ] 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਨੂੰ "ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੋਣ ਰੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ" ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2[ਜੀ] 'ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ' ਨੂੰ "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਚੋਣ ਰੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ" ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2[ਜੀ] ਵਿੱਚ 'ਸਥਾਪਿਤ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਵਿੱਚ ਐਸੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਜੋ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮਕਰਣ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਸਥਾਪਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਿਵਾਏ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਚੋਣਕਾਰ ਦੇ ਜੋ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਚੋਣਕਾਰ ਲਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਲ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਖੇਤਰ ਅਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੋਣਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੋਣਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ। ਚਾਹੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਕਹਿਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵਰਣਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ 'ਸਥਾਪਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਰੂਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਚੋਣਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 2[ਜੀ] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲੇਖ 243[ਬੀ] ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਲਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਵੱਖਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ, ਵੱਡੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਸਾਜੇ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਆਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

11. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 2[11] ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਾਰਾ 11-F ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਅਨੁਛੇਦ 243 ਈ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤਿਰਿਕਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਲੇਖ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ

ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਨੁਛੇਦ 243- ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਏ, ਧਾਰਾਵਾਂ 2[11] ਅਤੇ 11- ਐਫ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਭ੍ਰਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ। ਖੇਤਰੀ ਹਲਕੇ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਪ-ਵਿਭਾਜਨ ਹਨ। ਇੱਕ ਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਰਾਹਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਅਨੁਛੇਦ 243 ਈ 'ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ' ਨੂੰ "ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ" ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 243- ਸੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਲੇਖ ਵੱਲੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਉੱਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਇਕੋ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਾ, ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਹਲਕੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਾਰੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ਼ ਨੇ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, [i] ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਇਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ 1000 ਦੀ ਗਿਣਤੀ; [ii] ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ [iii], ਪਹਾੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੋ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੇਤਰ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਬਾਦੀ 1000 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਇਕੱਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੰਕ ਅਯਾਤ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਖੇਤਰ ਵੀ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ F ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਧਾਰਾ 2[11] ਧਾਰਾ 11-ਐਫ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ, ਧਾਰਾ 243 [ਈ] ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਸਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 1000 ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਇੱਕਸਾਰ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾਬੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੀਮਾਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਦਾ ਢੰਗ ਦੱਸੇ।

ਜਦੋਂ ਤਕ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਗਿਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਓੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, [1961] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 537 ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯਾਚੀ-ਖਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ, ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਓੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1952 ਅਧੀਨ ਸੈਂਸ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਧੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਧੀਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਵਿਧੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦ

ਸੁਲਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 243-ਓ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਅ) ਨੇ ਚੋਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਆਵੰਟਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਧੀਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਆਵੰਟਨ ਦੀ ਵਿਧੀਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਮੇਘਰਾਜ ਕੋਠਾਰੀ ਬਨਾਮ ਡੀਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ & ਹੋਰ, [1967] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 400 ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਡੀਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਹਲਕਾ ਸੀ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਉਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਛੀਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 327 ਅਧੀਨ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਆਵੰਟਨ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਡੀਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵੋਟਰ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਲ ਤੱਕ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਜਾਂ 9 ਅਧੀਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10[1] ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਉਹ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਉਸੇ ਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 [4] ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਨੇ ਲੇਖ 327 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਲੇਖ 327 ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੇਖ 243-ਸੀ, 243-ਕੇ ਅਤੇ 243-ਓ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2 [ਕੋਕੇ], 11-ਐਫ ਅਤੇ 12-ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਹੱਦਬੰਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਕਥਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ 31 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਦਲੀਲਾਂ ਚੁੱਕੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 96-ਏ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸੌਂਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 243 [ਜੀ] ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ, ਗਵਰਨਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਲੇਖ 154 [1] ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੈਂਸ, ਲੇਖ 163 ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਲੇਖ 243 [ਜੀ] ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਗਵਰਨਰ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰੇ ਗਏ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਧਾਰਾ 96-ਏ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 9 ਮਈ, 1994 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 96-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 2[ਟੀ] ਅਧੀਨ "ਪਿੰਡ" ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਲੇਖਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੈਂਸ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ 12 ਮਈ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਸਰਕੁਲਰ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 96-ਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਉਪ-ਵੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਸ ਸਰਕੁਲਰ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਗਲਤ ਸਮਝ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਰਕੁਲਰ ਰਾਹੀਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ ਕੇਵਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕੁਲਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਰੀਮੁਲਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ। ਉਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕੁਝ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਕਣ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

12. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਕਣ ਬਿਨਾਂ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 20 ਤੋਂ 26 ਅਗਸਤ, 1994 ਤੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 27 ਅਤੇ 28 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਐਤਰਾਜ਼ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਅਤੇ 31 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਤਮ ਸੂਚੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਕਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਾ ਫਾਈਡ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਉਲਟੀਰੀਅਰ ਮੋਟਿਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਵੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੌੜ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੋਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਉਂਟਰ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਵੈਚਛਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਕਣ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ 31 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਚੋਣ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ, ਭਾਵ, ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 12 ਨਵੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪੱਤਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 26 ਨਵੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 3 ਦਸੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 2 ਦਸੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮੁੜ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਬੇਨ ਫਾਈਡਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ 26 ਨਵੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਵੈਚਛਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 9 ਫਰਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 26 ਨਵੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਆਦੇਸ਼ 9 ਫਰਵਰੀ, 1995 ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ :

ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947 [ਐਕਟ] ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 2 ਅਤੇ 5 ਅਗਸਤ, 1994 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋ ਸਕੇ। ਰਾਜਪਾਲ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ

ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 10 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਸਮਾਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਭਾਰ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਟੀ.ਵੀ., ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਾਲੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅੰਤਿਮ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ/ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਮਝ-ਸਾਰਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

13. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 2 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 5 ਅਗਸਤ, 1994 ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਧਾਰਾ 11-ਐਫ਼ ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੈਧ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁੱਕਿ ਗਵਰਨਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 96ਏ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 96ਏ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੌਂਪਣਾ ਵੈਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੈਧ ਹਨ। 9 ਫਰਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਾਡੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਦੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਬੱਧੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਸੀਮਾਬੱਧੀ 31 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਚੋਣ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ-ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 31 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਵੈਧਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਾਖਾਪਟਨਮ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਬਨਾਮ ਕੰਦਰੇਗੁਲਾ ਨੁਕਾਰਾਜੂ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ

ਵਿੱਚ ਇਸ ਏ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, [1976] 1 ਐਸਸੀਆਰ 545, ਐਸ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਜਗਮੋਹਨ ਐਂਡ ਆਰ.ਐਸ., [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 379, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., [1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 510, ਸੁੰਦਰਜਸ ਕੰਨਿਆਲਾਲ ਭਤੀਜਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਕੁਲੈਕਟਰ, ਠਾਣੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ., [1989] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 396 ਅਤੇ ਐਟਲਸ ਸਾਈਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ., [1993] ਸੁਪਲੀਮੈਂਟਰੀ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 278 ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਦੇ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸਾਖਪਟਨਮ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ, ਐਸ.ਐਲ. ਕਪੂਰ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਐੱਸ.ਐੱਲ. ਭਤੀਜਾ ਅਤੇ ਐਟਲਸ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਕੇਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫੈਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ, ਐਂਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

14. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਸੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਛੋਟਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਇਰਾਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੁਨਰਗਠਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ, ਅਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਔਕੜਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤ ਅਣਗਹਿਲੀ, ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਦੂਰੀ, ਢੁਕਵੀਂ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਆਦਿ। ਇਹ ਮੌਕਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ, ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਵਕ ਪੁਨਰਗਠਨ ਲਈ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ- ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਸਬੰਧੀ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਆਖਰੀ ਤਰਕ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਨਿਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸੋਧੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਕੇਵਲ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਨਿਆਯ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਆਯ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਲਟ, ਨਿਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 39ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਏ.

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Randeep Singh
Advocate